V knjigi *Kupujem zlato*, avtorja sta Američan Gary Christenson in Nemec dr. Jürgen Müller, je napoved, da se bo cena zlatu do leta 2021 dvignila tudi na deset tisoč dolarjev za unčo (31,10 grama). Najboljši čas za pretopitev dela premoženja v zlato je bilo leta 2001. Drugi najboljši čas, sta zapisala, pa je zdaj. Gary Christenson, strokovnjak za žlahtne kovine in pisec več knjig o zlatu, je razvil matematični model, s katerim je izračunal možno ceno zlata do leta 2021. Dr. Jürgen Müller, avtor knjige *Generacija zlato*, pa je njegov model prenesel na evropske razmere. Za komentar njunih predvidevanj smo povprašali Slovenca, neodvisnega finančnega svetovalca Matjaža Štamulaka iz podjetja Cresus.

Kaj menite o napovedi avtorjev?

Glede na makroekonomske spremenljivke, ki so bile dane v enačbo, vse kaže na izjemen dvig cene zlata. V devetdesetih odstotkih se z avtorjema strinjam, v desetih odstotkih pa je treba upoštevati, da gre lahko kakšna postavka v nepredvideno smer. Denimo, leta 2009 ni nihče pričakoval, da bodo fantje z Wall Streeta pustili propasti ameriško investicijsko banko Lehman Brothers in da bo to povzročilo velik šok v sistemu. Če se zgodi kaj takega, bi lahko videli ceno zlata še višje.

Je pa pri plemenitih kovinah vedno vprašanje vrednosti denarja. Če bi vrednost papirnatega denarja res brzela navzdol, potem je vsaka cena zlata, ki jo napovedujemo, prenizka. Se pa lahko ujamemo v past. Danes za deset tisoč dolarjev nekaj dobimo, vprašanje pa je, koliko bo tedaj vreden dolar; lahko da bo deset tisoč dolarjev takrat po kupni moči vrednih le dva ali tri tisoč dolarjev. Zato je tudi cena zlata, ki jo napovedujeta avtorja, lahko vprašljiva; glavno vprašanje je, kakšna bo takrat vrednost denarja, v kateri se bo izražala cena zlata.

Cena zlata naj bi se do leta 2021 dvignila tudi na deset tisoč dolarjev za unčo

Čas za nakup zlata je zdaj!

Kaj še lahko pomeni tistih deset odstotkov?

To je odvisno od elite, ki vodi svet. Centralne banke so z največjimi investicijskimi bankami ustvarile okolje, kjer njihovi posegi na trg privedejo do kriz. Sam pojav centralnih bank je glavni generator finančnega razcveta – balona premoženjskih vrednosti, pa seveda tudi finančnih kriz.

Leta 2008/2009 sem zelo dobro predvidel, kam stvar pelje. Že tedaj sem veliko delal s plemenitimi kovinami in vedno je neznanka to, kdaj bodo fantje rekli, da je cena dovolj visoko oziroma nizko. Za vsako fizično unčo zlata je namreč zelo veliko unč prodanih na papirju in tako lahko s ceno zlata delajo tako rekoč vse, kar želijo.

Gary Christenson je v modelu predvidene cene zlata v enačbo vnesel ceno nafte in javni dolg ZDA, ulomljeno z delniškim indeksom S&P 500, saj zlato zelo negativno korelira v primerjavi z delnicami. Kadar delnice padajo, naj bi zlato rastlo, in ko cena delnic narašča, cena zlatu pada. Če imamo v portfelju nekaj delnic in nekaj zlata, bomo zato načeloma vedno brez skrbi.

Cena nafte?

To je največja neznanka, a dejstvo je, da bo, če bo šla nafta navzgor, šlo navzgor tudi zlato. Tudi tu moramo upoštevati interese največjih igralcev, saj sta energetski in bančni lobi ključna za prihodnost cene zlata. Tu pa bodo interesi zagotovo taki, da naj cena zlata ne bi rastla preveč, kajti če gre navzgor, je to kazalec, da v bančnem sistemu gori rdeča luč, da je nekaj narobe. Zlato je skozi zgodovino vedno signaliziralo, da je v finančnem ali monetarnem sistemu nekaj narobe. Zato tudi cena zlata od leta 2001 vztrajno raste.

Potrebno je imeti del premoženja v plemenitih kovinah, v fizični obliki.

A če damo vse to na stran, sem prepričan, da je nujno treba imeti del premoženja v plemenitih kovinah, v fizični obliki. Se zelo strinjam z nasveti avtorjev knjige *Kupujem zlato*, da zlata ne kupujemo prek borze. Sam lahko v prvi vrsti to potrdim, saj imam licenco za investicijskega svetovalca in upravljavca premoženja. Sebi in svojim strankam zato nikoli ne bi priporočil kupiti zlata na borzi oziroma na papirju, ker je zelo malo »papirnatega zlata« pokritega s fizičnim zlatom.

Zato, ker tržijo zlato, ki ga bodo šele izkopali?

Tako je. Na Comexu je trenutno razmerje med eno unčo zlata, ki jo imajo v skladišču, in pogodbami, ki so jih izdali za to isto unčo, že približno 1 : 290. To pomeni, da je prodanih 290 unč na papirju na eno samo fizično unčo zlata v sefu. Po tej logiki bi moral Comex bankrotirati že, če dva zahtevata dostavo zlata. A ker je inštitucija zelo močna roka centralnih in investicijskih bank, seveda ne bodo pustili, da propade.

Ta manipulacija se lahko raztegne še za pet, sedem let, lahko pa je tega konec že naslednje leto. Predvsem pa so interesi velikih igralcev ti, ki bodo ceno zlata potegnili naprej. Zlato pa jim trenutno ne odgovarja z več vidikov; prvič, ker že dve leti zapored raste, in drugič, ker je to spet konkreten signal, da je v sistemu nekaj narobe.

Denimo, zdaj imamo sistem negativnih obrestnih mer in ljudje se začno spraševati, zakaj bi varčevali na banki, kjer nič ne dobijo, cena zlata pa je šla za desetino navzgor, hkrati je zlato neobdavčeno in še država ne ve, da ga imamo. Po logiki bi ljudje zelo hitro pretopili svoj denar v zlato.

Razlog, zakaj se mnogi, sicer veliko bolj drugje po svetu kot pri nas, odločajo za nakup zlata, pa je tudi ukinjanje gotovine, kar se dogaja z veliko hitrostjo. Tega se glede cene zlata dolgoročno najbolj bojim, saj eliti zagotovo ne odgovarja, da ga kupujemo, ker s tem na dolgi rok postajamo finančno neodvisni.

Se bo ob morebitni odpravi gotovine še dalo kupiti zlato?

Predvidevam, da ja, saj zlata že pet tisoč let noben politični sistem ali mone-

Matjaž Štamulak

Foto A. Švigelj

tarna reforma ni izkoreninila iz ljudi. Vedno bo obstajal nekdo, ki mu bo interes prodati zlato, že zaradi zaslužka. Načeloma pa bi si vlade želele, da bi bila zlato in srebro v celoti izkoreninjena iz sistema.

Kitajska, Rusija, Indija še vedno na veliko kupujejo zlato?

Ja, ker to sovpada s končevanjem vladavine ZDA. Izdajanje denarja, ki je hkrati svetovna valutna rezerva, prek privatne inštitucije Ameriške centralne banke FED, ki ni odgovorna nikomur, ter nato za ta denar, ki je natisnjen iz nič (fiat denar), po celem svetu kupovati surovine, jim daje prevelik privilegij. Mi vsi moramo zaslužiti denar, ga pretvoriti v dolarje in z njim kupovati surovine, Američani pač ne.

To politično in monetarno globalno moč ZDA zagotovo izgubljajo. Ni naključje, da se vse države, ki vidijo, da tako ne gre več, še posebno Rusija, Kitajska in Indija, združujejo in delajo nek pravičnejši temelj; zato v prihodnosti ni nemogoče, da bi bilo lahko zlato po dolgem času spet podlaga papirnati valuti, za katero bodo stale omenjene države.

Razvrednotenje zagotovo prihaja. Če gledamo zgodovinske cikle, je velika verjetnost, da se bo to zgodilo v naslednjih treh do petih letih, tako kot predvidevata avtorja knjige *Kupujem zlato*. Ne vem, kaj bi ZDA še lahko naredile, da bi ta privilegij obdržale še denimo petnajst, dvajset let.

Centralne banke so glavni generator finančnega razcveta, pa tudi finančnih kriz.

Zgodovinsko gledano se ZDA navadno »rešujejo« z vojno ...

Mirnih rok tega privilegija ne bodo dali iz rok. Privilegij so dobili s prvo svetovno vojno, z drugo so ga le utrdili. To je zelo možen scenarij in s predsednikom Trumpom so dobili idealnega človeka za to. Pri načrtovanju financ, kar je moje delo, zato ne morem več izključevati geopolitičnih tveganj, ki so danes ključnega pomena pri vprašanju, kam in kako naložiti svoj težko prisluženi denar.

Ljudem svetujete že petnajst let. Kaj ste svojim strankam svetovali pred leti v času finančne krize?

Ko je avgusta 2007 počil nepremičninski balon v ZDA, je imela večina mojih strank in vlagateljev denar v vzajemnih skladih in slovenskih delnicah. Že tedaj sem prisluhnil švicarskemu ekonomistu in poslovnežu dr. Marcu Fabru, ki se ukvarja z analizo investicij, podjetništvom in publicistiko. Zelo lepo je razložil, kakšna bo kriza in kakšne posledice bo imela. Čeprav je tedanji slovenski finančni minister dejal, da to ne bo imelo vpliva na Slovenijo, sem svojim strankam takoj svetoval prodajo delnic na delniških trgih in nakup fizičnega zlata. Odločitev je bila zelo pravilna, saj je sledil padec vrednosti delnic za šestdeset do sedemdeset odstotkov, zlato pa je naraslo za petdeset odstotkov.

Knjiga »Kupujem zlato« je dosegljiva na Misteriji.si (17,90 €). Avtorja svetujeta nakup zlata zaradi možnih velikih dobičkov, s plemenitimi kovinami pa lahko zanesljivo zavarujemo tudi svoje premoženje. Naš sodelavec Gvido (031/732 962) vam svetuje, kako to razumno storimo v Sloveniji, tudi kadar nimamo veliko denarja.

Od 2011 so postale naložbe v delnice spet privlačne, zlato pa je kratkoročno izgubilo na svoji ceni. In danes so razmere zelo podobne tistim iz leta 2007. Cene delnic so na rekordnih ravneh in to po večini kazalnikov, ki jih lahko spremljamo.

Torej je balon spet napihnjen?

Da, ker smo od leta 2008 naprej bolnika zdravili z istimi strupi, s katerimi se je prej okužil. Centralne banke so pred nepremičninsko krizo uvedle ekspanzivno monetarno politiko in znižale obrestne mere, ravno to pa je prej pripeljalo do nepremičninskega balona. Danes je zgodba zelo podobna – imamo izjemne injekcije denarja v sistem, obrestne mere pa so skoraj v negativnem območju. Vse to je pomagalo napihniti balon delnic in večine premoženjskih vrednosti do danes.

Je zdaj pravi čas za prodajo delnic?

Vse je odvisno od tega, kdaj se bodo fantje, ki vodijo svet, odločili, da zgodbo zaključijo. Načeloma pa je moj odgovor na vaše vprašanje pritrdilen. Večji del denarja je danes spet zelo pametno imeti v plemenitih kovinah, idealno je bilo sicer pretopiti denar v zlato pred letom in pol, a še vedno je čas. A tudi v delnicah so še vedno priložnosti, posebej v tistih podcenjenih.

Leta 2015 in 2016 so bila v Sloveniji zopet rekordna vplačila v vzajemne sklade, enako kot leta 2006 in 2007, čeprav so cene delnic zelo visoko. Mojim strankam svetujem zaščito, kajti trenutne visoke cene pomenijo, da bodo tudi padci zelo veliki. To je dejstvo. Tega zgodovina ni nikoli ovrgla in bo to tudi tokrat potrdila.

Cena zlata pa bo šla tedaj navzgor. Kdaj pa je potem modro prodati zlato?

Če gre za kratkoročne cilje, je zlato, ko imamo dobiček, bolje unovčiti. Če pa vemo, da bi ga bilo smotrno nekaj obdržati do upokojitve, ga del obdržimo. *Ana Švigelj*

Informacije: Matjaž Štamulak, info@cresus.si, 051/306 213